herpy

GRODOR

White-lined Leaf Frog

Phyllomedusa vaillantii

Phyllomedusa vaillantii är en nattaktiv bladgroda från Amazonas, 5-8 cm lång, med grön rygg, rödbruna flanker och röda, lavendelfärgade eller orangea färger på lårens insida. Den går långsamt över grenar i stället för att hoppa och lägger sina ägg i ett vikt bladbo över vatten.

Familj: Phyllomedusidae

Mild hudgift

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**5-8 cm** nos-kloaklängd
Livslängd	**8-10 år**
Aktiv	**På natten**
Levnadssätt	**Trädlevande**
Biotop	**Regnskog och våtmark**
Hudgift	**Mild** Tvätta händerna efter kontakt och håll fingrarna borta från ögon och mun
Svårighetsgrad	**Viss erfarenhet**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**45 × 45 × 90 cm** L × B × H för 2 vuxna djur
Temperatur, dag	**24-28 °C**
Temperatur, natt	**20-24 °C**
Luftfuktighet	**60-80 %**
Vatten	**Vattenskål** djup 2-5 cm
UVB	**Valfritt** Fergusonzon 1
Föda	**Insekter**
Hålls	**Ensamma, parvis eller i grupp**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Utveckling	**Grodyngel i vatten**
Äggläggning	**På blad ovanför vatten**
Könsmogen	**12-18 mån.**
Ägg per läggning	**200-800**
Kläckning	**5-14 dagar** vid 24 °C
Larvtid	**40-90 dagar** från kläckning till metamorfos
Larvföda	**Färdigfoder**
Yngelvård	**Ingen**

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Phyllomedusa vaillantii är en medelstor, slank trädgroda med slät, grön rygg och ljusgrön till vitaktig undersida. Flankerna är rödbruna, och huden har små vita eller orange fläckar. Lårens insida kan vara röd, lavendelfärgad eller orange, och buken är ljust orange. Pupillen är lodrätt elliptisk, som hos de andra arterna i släktet, och ögonen är stora.

Hanarna är 5-6 cm från nos till kloak och honorna 7-8 cm. Honan är alltså både större och kraftigare byggd, och könen har tydligt olika nosform. Hanen har lös hud på strupen, där ljudblåsan sitter.

Liksom andra arter i släktet går *P. vaillantii* långsamt och målmedvetet genom vegetationen med motstående tår, i stället för att hoppa. Dagen tillbringar grodan sittande hopkrupen på ett blad, och först efter mörkrets inbrott börjar den röra sig och äta. Hudens körtlar bildar ett sekret med biologiskt aktiva peptider, som hos *P. vaillantii* har visats verka mot bakterier och döda myggor och deras larver. Giftet bildas av grodan själv och kommer inte från födan. Hur mycket sekretet besvärar människor vid vanlig kontakt är inte dokumenterat, och hudgiftigheten är därför satt till mild som en försiktighetsåtgärd: tvätta händerna före och efter kontakt, rör inte ögon och mun, och hantera grodan bara när det är nödvändigt.

Arten beskrevs 1882 av George Albert Boulenger. Det finns bara få dokumenterade erfarenheter av arten i fångenskap, och många av skötseluppgifterna är därför lånade från närstående arter i släktet. Livslängden är sannolikt 8-10 år.

Utbredning och livsmiljö

Phyllomedusa vaillantii lever i norra Sydamerika, i stora delar av Amazonasområdet. Den har påträffats i Bolivia, Brasilien, Colombia, Ecuador, Guyana, Peru, Surinam och Venezuela. I Brasilien är den bland annat känd från Amapá och från skogarna kring Manaus.

Utbredningen är stor, och arten räknas inte som hotad globalt. Det lokala hotet är förlust av livsmiljö när regnskog röjs.

> **Naturlig utbredning:** Bolivia, Brasilien, Colombia, Ecuador, Guyana, Peru, Surinam och Venezuela.

LIVSMILJÖ

Arten lever i fuktig, tropisk låglandsskog, vid sumpområden, floder och sötvattensmossar. Grodan sitter i vegetationen över vatten: i buskar och låga träd vid dammar och bäckar, där den sover gömd på bladen om dagen. Hanarna ropar från grenar nära vattnet på natten.

Året präglas av en regntid och en mindre blöt period. Fortplantningen följer de blötaste månaderna. Temperatur och luftfuktighet i livsmiljön är inte dokumenterade för arten.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

Skötsel

TERRARIET

Ett högt, välventilerat terrarium passar bäst, eftersom grodan är ett trädlevande djur. Två vuxna djur behöver minst 45 × 45 × 90 cm (längd × bredd × höjd), och en liten grupp behöver mer golvyta. Höjden är viktigare än golvytan: grodan klättrar och sover på bladen, så det ska finnas många grenar, både tvärs och lodrätt, och stora, stabila blad som kan bära vikten, t.ex. philodendron, pothos eller calathea.

Bottensubstratet kan vara fuktig sphagnum eller papperservetter om du vill ha det lätt att hålla rent. Ett avlopp i botten gör det enkelt att ta bort överskott av sprayvatten. Ett enkelt, prydligt inrett terrarium med några få krukväxter är lättare att hålla friskt än en tät bottenplantering, eftersom sjukdomsframkallande maskar och bakterier inte ansamlas i jorden. Terrariet ska ha bra ventilation i locket så att luften inte står still.

Tänk på att nyinkomna grodor lätt gnuggar nosen mot rutorna. Ge dem gömställen och undvik för små behållare. För ungar kan en mindre plastbehållare med papperservetter användas tills de har vuxit till sig.

TEMPERATUR

Dagtemperaturen hålls på 24-28 °C. På natten får den gärna falla 3-6 grader, till 20-24 °C, som i naturen. Någon hotspot-lampa behövs inte om rummet är varmt nog. En lampa med låg effekt kan ge lite extra värme om det behövs, men den torkar också ut luften.

Värme över ca 30 °C under längre tid bör undvikas. Blir det för varmt, sänk temperaturen och spraya oftare.

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH SPRAYNING

Luftfuktigheten ska ligga mellan 60 och 80 % med naturliga svängningar under dagen. Spruta terrariet en eller två gånger dagligen, helst på kvällen, så att det kan torka upp lite under dagen. Luftfuktigheten kan en kort stund stiga till nästan 100 % direkt efter sprutning, men den ska sjunka igen.

Stillastående, blöt luft ger svamp och bakterier, så ventilationen får inte stängas helt. Släktets arter kan klara perioder med lägre fuktighet eftersom hudens sekret minskar vattenförlusten, men de bör inte hållas torra länge. Använd regnvatten, osmosvatten eller avklorerat vatten till sprutningen. Ett regnsystem eller en dimmaskin på timer kan underlätta arbetet.

VATTEN OCH VATTENKVALITET

Grodan sitter gärna i en vattenskål på natten, och skålen ska därför vara tillräckligt stor för att djuret ska kunna sitta i vattnet, och tillräckligt låg för att det aldrig riskerar att drunkna: 2-5 cm djup med en sten eller en gren som utgång. Skålen byts varje dag, eftersom grodan ofta lämnar spillning i den.

Använd vatten utan klor och kloramin, antingen regnvatten, osmosvatten med tillsatta mineraler eller kranvatten behandlat med ett vattenberedningsmedel. Amfibier tar upp vatten och ämnen genom huden, så rengöringsmedel, tvål och kemikalier ska hållas helt borta från skålen och inredningen. Skölj skålen noga med varmt vatten vid byte.

LJUS OCH UVB

Ge 10-12 timmars ljus om dagen på en timer, och släck ljuset på natten. Belysning för växterna räcker, och grodan sover under bladen på dagen, så det måste alltid finnas skugga. UVB behövs inte, men ett lågeffekts UVB-rör, t.ex. Ferguson-zon 1, över en delvis öppen del av locket kan användas som tillval över sovplatserna. Låt aldrig djuret komma nära lampan, och se till att det finns skugga och gömställen.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Grodan äter levande insekter som fångas på natten: syrsor, flugor, kackerlackor och vaxmott. Vuxna djur får 2-8 foderdjur per groda, ungefär varannan till var femte dag. Foderdjuren ska vara mindre än avståndet mellan grodans ögon. Mata på kvällen, och ta bort uppätna foderdjur på morgonen så att de inte gnager på grodan medan den sover.

Pudra foderdjuren med kalk med D3 vid varannan utfodring och med ett fosforfritt multivitaminpulver med jämna mellanrum. Nyss förvandlade ungdjur tar bananflugor första gången, och efter en eller två veckor små syrsor. Mata ungdjuren varje kväll, men ge inte för många foderdjur åt gången, för det kan stressa dem och ge ändtarmsframfall.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Arten är lugn och nattlig, och den sover hela dagen på ett blad med benen indragna. På natten blir den aktiv om den inte störs. Hanarna ropar på natten, särskilt efter sprutning.

Djuren kan hållas enskilt, som par eller i en liten grupp på två till åtta i ett lagom stort terrarium. Huden är tunn och känslig, så hanteringen bör begränsas till rengöring och hälsokontroller. Händerna ska vara rena och fuktiga, eller så kan man använda puderfria engångshandskar. Flytta bara djuren när det är nödvändigt.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Honan är större och kraftigare än hanen: honor är 7-8 cm och hanar 5-6 cm, och nosformen skiljer könen åt. Hanen har lös hud på strupen och kvittrar, medan honan är tyst. Grodorna blir sannolikt könsmogna efter 12-18 månader om de matas väl.

En grupp med fler hanar än honor, t.ex. sex hanar och tre eller fyra honor, ger de bästa resultaten. Honorna måste vara i god kondition för att kunna utveckla ägg, och djuren ska vara friska och ha varit i fångenskap en tid.

PARNING

Parningen följer regntiden. I fångenskap sätts parningen igång med en period med något lägre fuktighet i fyra-fem veckor, följd av en tydlig, abrupt regnperiod. Spraya kraftigt flera gånger om dagen, begränsa ventilationen något och mata varierad föda varje kväll, tills honorna är runda och hanarna kvittrar varje natt.

Flytta sedan djuren till en regnkammare: ett högt terrarium med 5-8 cm vatten i botten, en pump och en slang med små hål som får det att regna uppifrån. Vattnet hålls på 21-27 °C. Växter med stora blad, t.ex. philodendron, ska hänga över vattnet så att det finns ställen att lägga ägg på. Blir det ingen parning efter en till två veckor, flyttas djuren tillbaka till det vanliga terrariet, och försöket upprepas efter några veckors utfodring.

ÄGG OCH GRODYNGEL

Honan lägger äggen på ett blad över vatten. Hon viker bladet och klistrar ihop det med en gelé, så att äggen ligger skyddade mot uttorkning och rovdjur, och äggen täcks av gelé och tomma gelefyllda kapslar. Antalet ägg per kull är inte dokumenterat för arten. Siffran i rutan, 200-800 ägg, gäller den större *Phyllomedusa sauvagii*, och mindre arter i familjen lägger ca 40-100 ägg, så kullarna är sannolikt mindre.

Äggen kläcks efter 5-14 dagar, och grodynglen faller ner i vattnet. Det finns ingen yngelvård. Grodynglen skötas i ett akvarium; upp till 30 grodyngel kan hållas i ca 40 liter om vattnet hålls rent. Använd ett svampfilter eller en liten pump så att vattnet rör sig, och byt 25-50 % av vattnet varje vecka. Vattnet hålls på ca 24-27 °C.

Grodynglen matas med fint pulverfoder de första veckorna, därefter med vanligt tropiskt fiskfoder i flingor i den mängd de äter på ett par timmar varje dag. Ägg som faller i vattnet utvecklas som regel normalt.

Läs mer: Uppfödning av grodyngel

METAMORFOS

Äggklumpen kan flyttas tillsammans med bladet till en plastlåda med lite vatten i botten, så att äggen hänger precis ovanför vattnet. Håll dem vid ca 24 °C under normal belysning. Kläckningen tar 5-14 dagar, beroende på temperaturen. Grodynglen börjar metamorfosen efter ca 40-90 dagar.

När frambenen har kommit ska ungarna flyttas till en liten behållare med ca 1 cm vatten och ett blad eller en gren, så att de kan ta sig upp ur vattnet och inte drunknar. När svansen är helt upptagen flyttas ungarna till ett litet terrarium med fuktigt papper eller sphagnum, en liten vattenskål och växter.

UPPFÖDNING AV UNGAR

De nyss förvandlade ungdjuren hålls i ett litet terrarium, till exempel 20-40 liter för en liten grupp, med fuktiga papperservetter eller sphagnum i botten, en låg vattenskål och ett par växter att sitta på. Håll dem vid samma temperatur som de vuxna, 24-28 °C på dagen, och spruta dagligen.

Första målet är 2-3 bananflugor per groda, och efter en eller två veckor små syrsor. Mata varje kväll eller varannan kväll, och tillsätt alltid kalk och vitaminer. Ungdjuren växer snabbt och kan nå vuxen storlek på under ett år om de matas dagligen. Sortera efter storlek så att de små inte blir förbisedda vid utfodringen.

Hälsa och vanliga misstag

De typiska problemen hos arterna i släktet är:

- Lungmask och andra inälvsmaskar: djur som går ner i vikt trots god aptit kan ha mask. Låt testa och behandla dem hos en veterinär med kunskap om amfibier. Vissa medel är dödliga för vissa arter, så behandla aldrig på egen hand.
- Skador på nosen av att gnugga mot rutorna: förebyggs med ett tillräckligt stort terrarium och gömställen, och kan behandlas med antibiotisk salva.
- Framfall av ändtarmen hos ungar om de får för stora eller för många foderdjur åt gången.
- Svamp och bakterier vid stillastående, fuktig luft eller smutsigt vatten: se till att det finns bra ventilation och rent vatten.

Gå till en veterinär med kunskap om amfibier om djuret slutar äta, ser slött ut, har rodnande hud eller sitter med öppen mun.

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.